

kan blive Nøg paa, om den sidste ærede Taler (Magten) vilde anbefale det eller ei; thi paa den ene Side ansførte han en Del mod disse to Instanser, og paa den anden Side syntes jeg, at han endte med at udtale, at der ogsaa var meget vægtige Grunde for det, for at disse lokale Sagsførerraad ikke skulde uddanne sig i en uheldig Retning o. s. v. Jeg tror, at, som Forholdene ere nu — thi at man maasse kan komme til en anden Ordning, naar Retsreformen bliver gennemført, skal jeg ikke her udtale mig om — er det temmelig nødvendigt at have disse to Instanser, ikke saa meget for Sagsførerstændens Skyld som for Publikums Skyld. Jeg betragter det overordnede Sagsførerraad som en Institution af meget væsentlig Interesse for det Publikum, som klager over den Behandling, der bliver det tildelt af dets Sagsførere. Der er den Fare, at der i de mindre lokale Sagsførersamfund kunde være en vis Korpsaand, en vis Lidselighed til at holde paa hverandre, saaledes at den, der vilde klage over en Sagsfører, enten over at hans Regning var ublu, eller over at han ikke gjorde Ende paa Sagerne og deslige, vanskelige vilde komme nogen Begne, naar han alene skulde være henvisst til de lokale Sagsførerraad. Jeg betragter det netop derfor som en Foranstaltning, som er i det klagenende Publikums Interesse; det er af den største Betydning, at det har Udgang til at henvende sig til det overordnede Sagsførerraad. Hvad nu angaar Spørgsmaalet om Muligheden af, at disse Raad, det overordnede og de underordnede Sagsførerraad, kunne udøve nogen Kontrol med Sagsførerne, saa skal jeg dertil bemærke, at det ikke kan falde mig ind at negte, at Kontrollen jo kunde være virksommere, og i Reglen ogsaa vilde være virksommere, navnlig for den egentlige Procedurens Vedkommende, under Forudsætning af mundtlig Procedure. Jeg betragter ikke den Omstændighed, at Sagsførere se hverandre oftere paa samme Maade, som Grosferere se hverandre paa Børsen, som havende nogen Betydning i saa Henseende; thi jeg ser ikke, hvorledes en flygtig Samværen, hvor der tales om Bynyt og lignende Ting og i Ny og Næ om Forretninger, skulde give Folk noget Indblik i, hvorledes en Sagsfører fører sin Forretning. Men hvad jeg anser for Hovedsagen under Forudsætning af mundtlig Procedure, er, at det pleier at udvikle sig saaledes, at Sagsførerne ere tilstede i Retterne, og at de høre, hvorledes deres Kolleger plaidere Sagerne. I alt Fald ville de under den mundtlige Procedure langt oftere høre det og saaledes faae Leilighed til at bedømme, hvorledes en Kollega tager paa Sagerne, end ved den skriftlige Procedure, hvor det hører til de store Sjældenheder, og er Noget, som man aldrig gjør uden paa Opfordring, at man faaer en Kollegas Indlæg til Gjennemlæsning. Men uagtet det er er saa, at Kontrollen under den skriftlige Procedure kan blive

fyldigere, følger ingenlunde deraf, at den er uden Betydning under Forudsætning af mundtlig Procedure. Det er den efter min Mening ikke. For det Første vil jeg gjøre opmærksom paa, at jeg tror, at den hele Foranstaltning har en Betydning, der har Meget at sige netop overfor den Del af Sagsførernes Virksomhed, som ikke bestaar i Sagsførelse, men i Dokumentfrøining, Ordning af Pengetransaktioner, Kommissionsforretninger eller, hvad man vil kalde det. Netop overfor den Oven af Sagsførervirksomheden anser jeg Kontrollen for meget vigtig. Jeg tror, at det vil være maasse endogfaa hyppigere, at Publikum i den Slags Tilfælde henvender sig til Sagsførerraadene, end paa Grund af Feil og Forjømmelse i den egentlige Rettergang, og hvad hele den Side af Sagen angaar, gjør jo den mundtlige Procedure hverken fra eller til. Der vil Forholdet blive aldeles det samme, enten man har mundtlig Procedure eller ikke. Hvad dernæst selve Proceduren angaar, er det heller ikke umuligt at udøve Kontrol med den, idet Sagsførerraadet vil kunne faae Indlægene til Gjennemlæsning og saaledes vil kunne faae at se, hvorvidt en Sagsfører har paa forsvaerlig Maade varetaget sin Mandants Interesse eller ikke. Det er ganske vist saa, at det maasse vil være sjældent, at Sagsførerraadet vil skride ind; men i Tilfælde, hvor der foreligger Klage fra de private Parters Side — og det vil altid være den vigtigste Del af Tilfældene, — er der ikke det Mindste i Veien for, at Sagsførerraadet kan indfordre Akterne og gjennemgaa dem. Man kan endogfaa paa en vis Maade sige, at der haves der et bedre Grundlag for Kontrollen end ved den mundtlige Procedure; man vil der ganske anderledes til Punkt og Prikke bag efter kunne undersøge og bedømme, hvorvidt vedkommende Sagsfører paa forsvaerlig Maade har varetaget sin Klientes Lær. Jeg kan derfor ikke erkjende, at det er nogen Indvending mod Kontrolsystemet, at den mundtlige Procedure endnu ikke er gennemført. — Jeg skal endnu kun gjøre et Par Bemærkninger med Hensyn til Grunden, hvorfor jeg har forelagt dette Lovforslag netop nu. Det er navnlig for det Første, fordi jeg i min Embedsvirksomhed har haft Leilighed til at se, at de Tilfælde, hvor der, med større eller mindre Grund, kan klages over Sagsførerne, stige. Det hører nu til de overordentlig jævnlige Ting — jeg vil ikke tale om de egentlige kriminelle Sager, som desværre ere forefaldne i et tidligere ukjendt stort Antal indenfor Sagsførerstæden — at man klager over, at Sagsførere ikke ville gjøre Boer færdige, at de holde Dokumenter tilbage osv. Klager over de utroligste Ting — for Størstedelen af ugrundet Bestaffenhed — indløbe til Justitsministeriet i stor Maalestok i de senere Aar. Dette har altsaa været en Opfordring for mig til at fremkomme nu med Lovforslaget. Men dernæst kan det ikke negtes